

Naschrift verblijf LekArt Artist in Residence, mei 2026

Een brullend lawaai in een landschap gevuld met het geluid van vogels en het waaien van de wind. Grote machines rijden voorbij zo vroeg op de ochtend. Het gras is gemaaid. Zielige hoopjes her en der op een soort gemilimeterde onderlaag. De uitstekende sprietten kijken ernaar. Een herstart of eerder een verlies van geborgenheid?

Vanuit verlaten straten en drukke herrie die opereert als radio op de achtergrond, is het landschap langs de Lek als een schilderij om bij stil te staan en in te verdwalen. Stap voor stap dwalen in een omgeving van geel en groen, waar het water zich herhaalt en zich laat vallen op de kiezels bij je voeten. De zon met een schuin oog je haren strelend. Vervlieden met het landschap, een omgeven nestje, zoals het steen en beton je nooit zou opvangen.

Het terrein waar ik slaap is een plek dat deel geweest is van de Hollandse Waterlinie. Het is een plek met geschiedenis, dat te zien is aan de bunkers en forten die zich er bevinden. Het is een bijna-eiland en het golft van mensgemaakt. Hoe groot is het terrein? Ik tel de stappen die ik zet als ik er doorheen loop en eromheen. Ik observeer de verschillende bloemen. De bomen, de struiken. Het is grappig, groei gebeurt vaak nou eenmaal in de lente. Dan wordt het zomer en dan wordt het herfst. In de winter is alles kaal. Een stadse visie. Ik leef hier elke dag met een stille, doch aanwezige groei. Het ene moment ligt het veld vol met felgele paardenbloemen, dan na een tijd, een slagveld aan half-verwaaide pluizenbollen in zee van groen en grijs.

Met één stap buiten zijn is een schat die ik niet gewend ben om te koesteren. Het duurt even voordat de haast van leven in een plek, die enkel een behuizing is, voorbijvaart en het voelen en gronden van een plek aanwezig kan zijn. Gronden. Een plek aan je voeten als schuilplaats, de omgeving als veilige haven. Een interessante gedachte in de context van de historie hier. Het houdt me bezig.

Het landschap als uitgangspunt. Waarde en blik op de omgeving. Daar kon ik niet anders dan mee bezig zijn. Ondanks mijn gebruik van industriële materialen, blijf ik energie en vragen vinden als het gaat om het natuurlijk groeiende landschap. Landart zoals Robert Smithson's Broken circle/spiral hill, Ana Mendieta's Siloueta series of Richard Long's Dusty Boots Line vind ik waanzinnig interessant. Waarom eigenlijk? Een vraag die telkens opduikt. Het zijn werken die plaats maken voor natuurlijke materialen als aarde, stenen en water. Het geeft plek aan tijd en verwerking, aan tijdelijkheid. Het is beweging. Het is ritme. Het is onderdeel van ons eigen bestaan, wij zijn voortgekomen uit al deze onderdelen en hoewel we er niet altijd bij kunnen stilstaan of eraan voorbijgaan: er is een gebondenheid van ons aan de wereld om ons heen. Misschien is er intrinsieke interesse juist omdat het nodig is om niet te vervlieden in een haast van destructieve consumptie en industrie, waar het grijze tussengebied wellicht het meest interessante speelveld is.

René Smeets bespreekt de oervormen (bol, kubus en driehoek) als orderlijke, krachtige en eenvoudige directe vormen van rust en zekerheid. Hij beargumenteert dat alle bouwwerken eigenlijk voortkomen uit deze vormen en het gevoel geven van grootsheid en monumentaliteit. Er is volgens hem een onmiskenbare samenhang tussen geometrie en schoonheid. Regelmaat, wisselvalligheid en wetmatigheid van de oervormen opent onze ogen voor een geometrisch spel, waarmee de natuur haar vormen opbouwt en eindeloos varieert.

'We moeten de dingen benaderen met de onbevangenheid van een kind. Alleen al het wonder van het zien, het waarnemen van alle fijnheden en vormen, kleuren, structuren door de bouw van onze ogen en hersenen, waarbij alle menselijke techniek tot kinderspel wordt, moet ons bij voortduring fascineren en bezighouden'.

Het ervaren en stilstaan is natuurlijk een blijk van herwaardering, een deel van zijn en tot jezelf en de wereld komen. We vervliegen te veel in moeten, reizen en presteren, dat zo ver weg staat van gevoel en zijn. Met het maken van kunst kunnen we hier aandacht voor vragen.

Ook tijdens het maken ben ik aanwezig in de tijd en op de plek. Het is bevrijdend. Hele uren bevind ik me tussen sprietjes, takjes, bladeren en bloemen. De schaduwen gaan spelen met de plek. Tijd is vergankelijkheid. Vergankelijkheid is groei. Een cyclus, maar misschien ook verschillende waarheden in een observatie. Een spanning, schurende tegenstrijdigheden, die allebei waar zijn. Het vangen hiervan uiteindelijk in de vorm van een grondmarkering. Markering die normaal om aandacht vraagt bij een doorgang, door het materiaal tenietgedaan in dit landschap. Een subtiel signaal van zinloos richting geven. Vervlieging van vorming. Een vervreemdend zoeken van zijn. Een impermanente ingreep. De geometrie van mens en natuur.

Elke dag komen er nieuwe bloemen bij. Groei gaat verrassend snel als je erbij stil staat. Het gemaaide gras wordt al snel hooi. Het maken heb je alleen in de hand op het moment zelf. Daarna is het overgegeven aan de wereld.

Het is een metafoor. Ik heb mezelf in het nu en daarna geef ik me over aan de wereld.

Dankjewel Lekart voor het mogelijk maken van nieuw werk in jullie landschap, voor verdieping, nieuwe gedachten en observaties. Dat brullende lawaai en overweldigende stilte voor meer mensen mag bewegen tot nieuwe ervaringen en inzichten.

rayn q.m. inchauste callahuara